

MALE NOVICE.

Izhajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 10 v. — Po pošti se list ne pošilja.

Sprememba svetovne karte.

18. januar 1871 — 18. januar 1919.

Kakšna velikanska razlika med obema datumoma! 18. januarja 1871 je zmagovita nemška armada v Versaillesu pri Parizu proklamirala ustanovitev nemškega cesarstva. 18. januarja 1919 pa se je otvorila mirovna konferenca, katera bo določila težke pogoje, ki jih bo Nemčija kratko malo morala sprejeti, če bo hotela biti deležna miru. Pred 48 leti čez vse meje in mere ošabna Nemčija, pijana zmagoslavnega veselja, danes pa do tal poražena Nemčija, brez cesarja, brez urejene vlade, razrovana od najstrastnejših notranjih bojev.

Nemško cesarstvo, iz krivice porojeno, se je končalo v sramoti, je rekel predsednik francoske republike Poincare preteklo soboto 18. januarja, pri otvoritvi mirovne konference v Parizu. Svetovna vojna je bila vojna Nemčije in njene krivične želje po hegemoniji v Evropi in po svetovnem gospodstvu zoper načela pravice. Ta vojna je bila, tako je poudarjal Poincare v svojem otvoritvenem govoru, v polnem pomenu besede križarska vojna človeštva za pravico. Zato pa gospodje, je rekel Poincare delegatom mirovne konference, boste iskali samo pravico. Če boste spremenili svetovno karto, se bo to zgodilo v imenu narodov in pod tem pogojem, da njihove misli natanko izrazite ter spoštujete pravico do samoodločbe in jo spravite v sklad z vsemi tistimi narodi, ki bodo stvorili države, z vsemi tistimi, ki se hočejo združiti s svojimi sosedi, kakor tudi z tistimi, ki se hočejo po svojem novovstalemu izročilu nanovo organizirati. Vaše naravno stremljenje bo, da jim zasigurate materialna in moralna sredstva njihovega obstanka.

Med tistimi narodi, ki bodo stvorili države, smo mi Jugoslovani. Pravzaprav smo že stvorili svojo lastno, ujedinjeno, neodvisno državo ter pričakujemo, da jo mirovna konferenca kakor hitro mogoče prizna. Jugoslovani smo zavezniki entente, torej nismo iz kroga tistih, ki ne smejo biti navzoči, ko se bodo, kakor je rekel Poincare, utrjevali mirovni pogoji. Nemci še niso na mirovni konferenci. Mi Jugoslovani smo že na mirovni konferenci in zato zavržno upamo, da bo naša ujedinjena jugoslovanska država prav kmalu priznana ter da bomo na spremenjeni svetovni karti v popolnem obsegu zavzemali tisto mesto, ki nam gre. Če bi se nam odvzeli kateri izmed naših krajev na severu, do katerih imamo pravico, če

bi se nam zlasti odvzel Trst, se svetovna karta za nas ne bi spremenila po načelih pravice in ne bi bila zasigurana materialna in moralna sredstva našega obstanka. Potem križarska vojna za pravico za nas ne bi bila končena. Ker pa je po Poincarejevih besedah križarska vojna za pravico končana z zmago, je njena zmaga tudi zmaga Jugoslovanov.

Amerikanski podpolkovnik v Mariboru.

V ponedeljek, dne 20. januarja je obiskal Maribor ameriki odposlanec, podpolkovnik Cherman Miles. Prišel je, da prouči razmere med Slovenci in Nemci na meji. V družbi generala Maistra si je ogledal Maribor in obmejne kraje: Št. Ilj Špilje in Cmurek. Slovensko ljudstvo je pozdravljalo amerikanskega gosta z »Živijo« klici. Popoldne je bil v navzočnosti ameriškega podpolkovnika razgovor med slovenskimi in nemškimi zastopniki Maribora. Vsaka stranka je zastopala svoje stališče ustmeno in bo to tudi storila pismeno. Namen g. podpolkovnika ni, da bi določeval državne meje ali sploh kaj storil v njih določitev, marveč njegova naloga je, da se prepriča, ali vlada na meji mir med Slovenci in Nemci. Proti večeru se je naš ameriški gost zopet odpeljal proti Gradcu.

Zahteve na mirovnem kongresu.

Pariški »Le Matin« priobčuje podatke o teritorialnih zahtevah posameznih držav na mirovnem kongresu. Belgija zahteva Limbourg in svobodno vožnjo ob reki Šeldi. Francija zahteva Alzacijo in Loreno ter gotova jamstva proti novim nemškim napadom ter tudi gotove pravice v Siriji. Anglija zahteva nemške kolonije v Afriki in protektorat nad Turčijo. Japonska zahteva nemške azijske na selbine. Italija zahteva Trentin, Istro ter dolg pas na jadranski obali, kar jo spravlja v spor z Jugoslavijo, ki reklamira zase vse jugoslovansko ozemlje. Romunija zahteva Eesarabijo, Erdeljsko in Bukovino. Njene zahteve se križajo z zahtevo Jugoslavije glede Banata, kateri v narodnopisnem oziru pripada k Jugoslaviji. Grška zahteva Epir, del Tracije, del carigrajskega in smirnskega vilajeta, nekaj ozemlja v Mali Aziji in vse otoke v Egejskem morju. Meje Češko Slovaške, Poljske in Armenije ter usodo Šlesvig-Holstein pa določi mirovni kongres. Ker Amerika ne stavi nobenih zahtev, bo nastopala kot nepristranski razsodnik.

Wilson posredovalec med Jugoslavijo in Italijo.

Iz Curiha se dne 17. januarja poroča, da bo predsednik Wilson osebno posredoval med Jugoslavijo in Italijo ter poizkušal rešiti jugoslovansko-italijanski spor.

Wilson zoper Italijane.

Kakor poroča angleški list »Daily Mail« je bil Orlando po svojih konferencah z Wilsonom precej razočaran. Wilson je jasno odklonil priznanje italijanskih stremeljenj.

Razne novice.

† Ana Rapoc. Dne 19. t. m. je umrla po kratki, mučni bolezni gospa Ana Rapoc, veleposestnica na Tržaški cesti in vdova po znanem rodoljubu Jožefu Rapocu. Pogreb se vrši v sredo, dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopališče v Pobrežju. Naj v miru počiva! Žalujemo pa naše sožalje!

Spomeniki, ki stojijo na raznih krajih v Mariboru, nekaterim ljudem niso po godu in zato so jih začeli poškodovati. To se je zlasti zgodilo Tegetthofovemu spomeniku, katerega so neznane osebe pokvarile, vsled česar so ga drugi krogi spravili na varno. Mi tako počenjanje odločno obsojamo kot nevredno omikanih ljudi, katerim ne pristaja razbijanje. Pride čas, ko se bomo mirno in pametno pogovorili kakšni spomeniki sodijo na ulice in prostore Maribora.

Uspeh za delavce. Včerajšnja »Straža« je prinesla notico, da morajo usnjarski delavci v Mariboru kljub vladni odredbi, da je v Jugoslaviji samo 8 urni delavni čas za težko delo, delati po 10 ur. Danes nam naznanja tovarna Freund, da bo upejljala od danes naprej 8 urni delavni čas.

Ekspozitura državne policije v Mariboru sprejme večje osebe v službo za cenzuro pisem. Oglasiti se je treba v pisarni Stolni trg št. 11.

Lažejo. Marburgerca je prinesla lažljivo poročilo, da so našli pri nekaterih trgovcih več vagonov skritega sladkorja. To vest so nalašč poslali Nemci v svet, da bi nahujskali ljudi proti slovenski mestni upravi, češ: Imate sladkor, a ga nočete dati. Res je, da je prišlo zadnje dni nekaj sladkorja k nam, ki se bo tudi razdelil, a o skritih zalogah ni nič res.

Javno vprašanje. Piše se nam: V Mlinški ulici št. 10 ima hišni posestnik Golob celo pasjo zalego. To je lajanje, cviljenje in tuljenje že skozi več noči. Ker stanuje tam mnogo strank z malimi otroci, si lahko vsakdo predstavlja, kake ure imajo stariši s svojo ostrašeno deco po noči. Ali ni mogoče temu odpomoči? Prosimo. Več strank.

Uljudno vprašanje na okrajno glavarstvo SHS v Mariboru! Na Pobrežki cesti stoji pri železniškem mostu uta, ki je služila med vojno za zavetje vojaške straže. Zdaj je prazna, vrata se ne dajo zapreti. Ljudje porabljajo to uto za razne »potrebe.« In tako se vali iz te kolibe nznanski smrad po

cesti in proti nebu. Mimoidoči ljudje se zgražajo nad tem nedostatkem. Oblast se uljudno vpraša, kako dolgo bo še prebivalstvo, med njimi mnogoštevilni pogrebci, izpostavljeno temu »užitku«? Prosi se za odstranitev tega cestnega kinča, sicer si bo ljudstvo samo pomagalo. Spartakus.

Nestrpni ženski. »In unser Haus darf keine windische Partei einziehen!« (V naši hiši se ne sme nastaniti nobena slovenska stranka.) Tako se je izrazila žena bivšega mesarja in hišnega posestnika I. Reicherja v Gornji Gosposki ulici v Mariboru. Mož je obogatel, gotovo ne od samih Nemcev, tudi Slovenci smo mu dali dokaj zaslužiti, nakupoval je živino zgolj pri slovenskih kmetih in po nizkih cenah. Ravno tako se je tudi izrazila v isti hiši stanujoča bivša učiteljica v Špilju T. Sark, sedaj omožena Holik. Takšna nestrpnost še vedno vlada v takozvanih nemških krogih. Kdaj bodo takšni dolgi jeziki primerno skrajšani.

Nemške surovine v Mariboru. Nemškutarski in nemški pobalini so že dvakrat z gnojem in človeškim blatom pomazali več slovenskih hiš. V Mlinški ulici so se spravili na hišo g. Žnuderla. Če kdo izve za te barabe, naj jih takoj naznani policiji. — Opravičen je tudi sum, da so Nemci sami podrli Tegetthofov spomenik, da bi javno mnenje spravili nad Slovence. Nemška surovost postaja zopet vedno večja.

Mariborsko mestno tržnico pridno gradijo. V nekaterih dneh bo dograjena in se bo izročila svojemu namenu. Tržnica bo imela dva glavna oddelka, ki bo imel vsak po 5 prodajaln. Izpčetka bo mestna uprava sama prodajala živila v tržnici, pozneje pa bo oddala prodajalne slovenskim irgovcem in obrtnikom. Barako za tržnico gradi stavbenik Kiffmann.

Špeh se prodaja v uti na Glavnem trgu 1 kg po 20 K. Vsaka stranka mora prinesiti družinsko karto. — Tudi jabolka in krompir se predajajo v tej uti.

Tobak. Danes se dobije v mariborskih trafikah na karte tobak in tobačni izdelki za ostale tedne.

Ubegli župan. V občini Gradišče (Schloßberg) pri Lučanah nimajo župana. Ko je župan zvedel, da so Slovenci zasedli Lučane, je kar čez noč izginil. Velika občina je sedaj v velikem neredu. Ljudje želijo, da bi se za župana imenoval Slovenec Gregor Železnik na Gradišču št. 14.

Iz Špilja pošiljajo mnogo pozdravov vsi fantje 10 stotnije mariborskega polka. Mi tu na najsevernejši točki Jugoslavije vrlo stražimo prehode, da sovrag ne udere v naše kraje. V imenu vseh brambovcev v Špilju: narednik Jaka Oset, četovodja Ivan Augustinovič in desetnik Iv. Njivar.

Pasar Karel Tratnik se je vrnil z bojišča in zopet izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela v Mariboru, Župnijska ulica 3.

Maribor. Mestni gospodarski urad naznanja, da bo prodajal v sredo, dne 22. januarja od 8. ure nadalje v mestni klavnici 500 kilogramov špeha, kilogram po 16 K. Na posamezno obitelj se bo oddajalo k večjem do 2 kg špeha. Družinske karte je prinesiti sebo.